

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
de-care publicare.

Sibiu, 30 Aprilie 1884.

Lucru mai neplăcut ca a scrie despre politică și situația politică a românilor din Ungaria și Transilvania nu se poate închipi. Dacă scrii obiectiv, nime nu-ți cetesce ceia ce-ai scris. Dacă ești bombastic în espresiuni și cuvîntul naționalitate nu ți mai cade din gură, ești înălțat până în slava ceriului. Nu se mai întrebă oamenii de reson, nu de posibilitate, nu de practicabilitate. Facem politică cu vorbe, ca ele tot vorbe se rămână, sau în limbajul bănățanesc vorbind: facem politică românească, fie ea bună, fie rea — nu mai încape sub discuțiune.

De alt soi se pare a fi redacțiunea dela „Tribuna”. Abstragînd dela unele animosități la adresa capului bisericii noastre până acum sora din Sibiu impune omului detorința de a sta cu dînsa la vorbă. „Tribuna” și-a luat de basă programa politică statorită la 1881. Se deosebesce de programa din Budapesta în două puncte cardinale și această deosebire îi ușurează poziția în mod simțitoriu.

Majoritatea politicilor nostri este pentru așa numita rezistență pasivă. „Tribuna” acceptînd principiul pus de fundatorii ei, ne spune că-l va apăra cu toată tăria fiind el impus de situațiune, și unicul, care ne va duce la scop. Prin rezistență pasivă vom îndupleca puterea publică a respecta drepturile noastre și vom aștepta o situație, în care ne vom putea impune prin o activitate susținută cu energie.

Avem înaintea noastră un trecut de 16 ani. În 16 ani se dice că am observat rezistență pasivă. Scopul acestei rezistențe se dice că a fost tot cel al fraților dela „Tribuna”: înduplecarea puterii publice a respecta drepturile noastre.

Deopotrivă cu frații dela „Tribuna” constatăm și noi că nu se observă legile sancționate, și noi am vorbit afirmativ și tot afirmativ vorbim și acuma. S'au călcat în picioare cele mai multe legi aduse în favorul nostru. Atîta n'a fost destul. Preste călcarea legilor nou favorite s'au adus legi tare asupritoare pentru noi.

Am observat rezistență pasivă în restimp de 16 ani, și înduplecatu-sa ea la respectarea drepturilor noastre? „Tribuna” ne dă răspunsul cuvințios:

Din și în și mergem tot spre mai rău, căci, „turcul ne bate, turcul ne judecă” și prin rezistență pasivă în veci nu vom ajunge acolo, ca dacă „turcul ne bate, legea se ne judece.”

Răspunsul pentru ce nu vom ajunge la ținta dorințelor noastre e ilustrat tot în „Tribuna”.

Esecutarea legilor nu este pusă în mâinile noastre. Se fac deci abuzuri, și contra abuzurilor există și remedii de drept. Și dacă vom se ne folosim de remediile de drept, ear trebuie să facem experiența, că turcul ne judecă prin aplicarea acestor remedii.

Unicul for unde am avea și noi cuvîntul este parlamentul. Noi însă nu mergem la parlament, căci de acolo vorbind, ne-ar auzi Europa. Preferim a scrie în diarele noastre, a le căror glas se oprim în piscurile Carpaților și ne legăm în copilărească speranță, că Europa în congres întrunită va delibera asupra Memorandului nostru.

Ne învîrtim în un „*circulus vitiosus*.” Nu ne tragem seama cu starea faptică a lucrurilor, și pentru acea stăm unde stăm.

Sîntem un popor vîrtos, cu vitalitate. Am îndurat multe neajunsuri, și s'a adevărit dicerea: apa trece, petrele rămân. Stăm încă și astăzi pe sacrul pămînt, unde ne-a așezat divul Traian.

Din Roma veche am adus în peptul nostru legea creștinească. S'a înrădăcinat în noi cardinalele exigențe ale religiei creștinesci: credința, dragostea, nădejdea. Ca popor de viță latină le-am transpus și în cele politice. Cu iubire evangelică ne-am alipit de pămîntul patriei noastre. Trecut'au multe valuri preste noi, asupriți fiind, o am iubit, lipsiți fiind ne-am jertfit pentru ea, superați fiind ne-am vîrsat sîngele pentru patria noastră. O am iubit am avut credință că lucrurile se vor îndrepta spre bine, și speranță că vom merge dela bine tot spre mai bine.

Acest adevăr servește de basă fraților dela „Tribuna” când se bazează pe rezistența pasivă.

Noi aprețim din destul speranța fraților dela „Tribuna”. Și fiind că ei sînt toți ortodocși buni, parte mare preoți și ocărmitori bisericesci, ne scim și explica ținuta lor, care din ortodocsie nimica nu perde prin predestinațiunea ridicată la dogmă. Nu mai cât dînsii, nu mai pot face pretensiuni de a vorbi și scrie în cele politice. Trista experiență din trecut ne arată că ținuta noastră politică ne-a dus dela rău tot la mai mare rău, și urmarea logică este, că numai putem aștepta pe lângă toată speranța noastră, căci factorii puterii publice de 16 ani pășesc tot mai violent contra noastră, și ni se pare că ei nu simt lipsa autorității lor înaintea noastră.

Nici noi n'avem garanții că pe viitoriu ni se vor respecta drepturile noastre, și sancțiunea în materie de drept public și la noi e aprețiată în sensul fraților dela „Tribuna”. Nu credem însă că pasivitatea ne dă garanția că nu vom decădea și mai grozav, și dacă frații dela „Tribuna” cu provocare la trecutul trist în era noastră constituțională ne vor da garanții că prin pasivitate vom promova soarta neamului nostru, dacă ei vor fi în stare cel puțin se oprească furia puterii publice îndreptată spre nimicirea noastră, noi vom fi cei dintâi, cari ne vom închina principiului „rezistență pasivă,” și vom rumpe cu tot trecutul de 32 de ani al țării noastre.

Experiența noastră însă ne îndeamnă a face contrariul. E trist, de tot trist că sîntem isoțai noi de noi, lăsați la dispoziția celor dela putere, cari din rezistența noastră pasivă au făurit arma cea mai periculoasă pentru noi, blasfemia că noi neacceptăm baza de drept în stat sîntem illoyali, dușmani ai statului; și că statul scie cum are să urmeze față cu dușmanii sei. E și mai tristă împrejurarea, că de această armă se folosesc față cu noi concetățenii nostri spre a ne apăsa pre noi, și a se ridica ei pre umerii noștri. Și denunciarea se face în fața lumii, unde vocea noastră nu străbate. Clevertirea se face cu sistem și abstenența noastră se folosesc de motiv pentru ținuta puterii publice față cu noi. Asemenea șoapte rău-voitoare străbat până la urechile monarchului constituțional, care întăresce legile asupritoare pentru poporul cel mai datat cu suferințele.

Pre noi ne doare această stare de lucruri. Sîntem toți români, și în noi toți se revoaltă sîngele. Pasivisti s'au activisti români cum sîntem facem adrese de loialitate. Nu ne putem însă decide a lovi cuiul în cap, a documenta clevertitorilor că blasfemie este a exploata în mod modern o ținută politică imitată de cei slabi dela puterii de odinioară, cari prin abstenența parlamentară, au oprit în normala sa mergere carul statului.

Am admis — o repetăm — am admis, că greșiți putem fi noi, greșiți pot fi cei cu rezistență pasivă.

Mai admitem că prin intrarea în parlament încă nu vom câștiga mult, deosebirea este că trecutul de 16 ani ne-a împins tot spre mai rău. Aici avem a lucra cu cifre. Ce va fi în viitor urmînd o politică pasivă o putem deduce din tristul trecut. Tot din acest trecut putem deduce și posibilitatea urmărilor unei eventuale politice mai înțelepte.

Deocamdată atîta la adresa fraților dela „Tribuna” cari în întreagă viața lor au urmat politica susținută de noi, și cari în timpul din urmă după cum ne spun — au venit la convingerea, că — politica rezistenței pasive este impusă de situațiune.

Revista politică.

Parlamentul Ungariei earăși fu teatrul unor scene picante și scandaloase. Deputatul Ugron în o interpelețiune făcută asupra abuzurilor unui pretore în secuime a adus pe deputatul Dobránszky în legătură cu Dobzánsky din renumitul proces pentru

vătămare prea-înaltă. Deputatul Dobránszky este profesor de economia națională la polytechnicul din Budapesta și patriot după conceptele de astăzi. Dînsul a negat că stă sau ar fi stat vreodată în legătură cu acest Dobránszky. În ședința de Vineri deputatul Ugron a cetit nesce epistole trimise lui din Ungaria superioară de către o nepoată a deputatului Dobránszky. Din epistole se vede că Dobránszky nu numai că a stat în legătură cu acest renumit panslavist, ci încă a și umblat după vre un post în Rusia.

Această faptă dela sine și prin sine de tot innocentă a provocat mare scandal în parlamentul Ungariei. Dobránszky s'a lăpădat și acuma ca și mai nainte și autenticitatea epistolelor fiind trasă la îndoială, asupra ei va avea să judece tribunalul.

Noi învîțăm multe din turbulenta scenă a parlamentului unguresc. Renegatul tot unealtă rămîne în toată vieța sa. Apoi dacă se vor lua deputații după trecutul bărbaților lor dela 1848 începînd până pre la anii 1867, în curînd vor curăți parlamentul de toată lamura națiunii maghiare, rămînd tinerii neofiti jidani, cari n'a trecut încă prin foc și apă, ci au făcut gură abusînd de credulitatea oamenilor dedați a fi tîmăiați la toată ocaziunea.

Despre durata sesiunii parlamentare nu se poate scrie nimica cu positivitate. Ministrul president Tisza, interpelat fiind, a răspuns că nu scie ziua, când va trebui să propună Maiestății sale închiderea sesiunii parlamentare.

La tot cazul ea va urma cam preste vre o 10 zile. În acest interval se va decide și soarta convocării sau neconvocării parlamentului Croației la sesiune, reluînd afacerile de unde au rămas ele la disolvare. Noi am dis în numărul precedent că toate semnele sînt pentru convocarea parlamentului în Croația. În acest obiect „Romanul” după „N. freie Presse” ne comunică următoarele:

Prezenței Banului în Pesta i se acordă de astă dată priu cercurile politice o mai mare însemnătate, căci nu este vorba numai despre stabilirea proiectelor de lege ce trebuiesc prezentate Landtagului croat, ci și despre alte afaceri însemnate. Se vorbesce că Banul ar fi dispus să se înțeleagă cu capii majorității partidei naționale croate asupra lucrurilor ce ar trebui să se ceară dela Ungaria când s'ar trimite deputațiunea regnicolară, adică, să se precizeze acele măsuri care trebuiesc revocate ca fiind anti-constituționale, totuși fiind că nu se poate trimite deputațiunea regnicolară, de vreme ce Reichstagul comun unguer va fi disolvat și chiar mandatul Landtagului croat espiră la 23 Septembrie, apoi este probabil că Banul se va sili să ajungă la o înțelegere cu majoritatea partidei naționale în privința unei repede resolvări a Adresei și a stabilirii bugetului, pentru că disolvarea Landtagului și otărîrea nouelor alegeri se se poată efectui la vreme, fiind că numai astfel se va putea trimite o delegațiune în noul Reichstag unguer.

Partida națională croată este otărâtă a combata cu otărîre escesele parlamentare și va fi susținută în aceasta de guvern. Ea nu se va da în lături, la cas de trebuință, nici din înaintea unei imediate disolvări a Landtagului croat. În conferințele ce se țin aici, se discută mai cu seamă durata Landtagului croat și atitudinea ce trebuie să se adopte față cu Starceviciani.

Conferența pentru regularea finanțelor în țeara Faraonilor înaintează cam încetișor. Opozițiunea Franciei a venit cam pre ne așteptate. Diarele streine ne-au comunicat condițiunile puse de Francia. Cu privire la pertractarea acestei cestiuni „Neue freie Presse” în edițiunea de seara din 7 Maiu a. c. scrie următoarele:

Pentru astăzi se așteaptă în Paris contra-răspunsul engles la observațiunile ce guvernul frances a adaos la aderarea sa în principiu la propunerea pentru într'unirea unei conferențe.

D. de Courcel, ambasadorul Republicei la Berlin, a amănat plecarea la postul seu până când va sosi în Paris răspunsul Engliterei. Întră acestea a

devenit cunoscut atât testul propunerii pentru conferință cât și cel al anecsei ce i s'a alăturat. Eată testul propunerii:

„Guvernul Maiestății Sale crede că, spre a deplini sarcinile ce incumbă unui bun guvernământ și spre a satisface îndatoririle ce cad în sarcina tesaorului egiptean, este de trebuință a se face oare-cari modificări în legea de lichidare. De aceea guvernul Maiestății Sale propune ca conferința să se întrunească în Londra sau Constantinopole, spre a otări dacă este trebuință de o modificare și în ce chip trebuia să se facă.“

Acum însă se vorbește și despre o depeșă ce Aarifi-pașa, fostul ministru turc de externe, a adresat-o lordului Granville și prin care se espunea încă dela 19 Februarie punctul de vedere turcesc în afacerea egipteană. Turcia se dechiară atunci gata pentru o intrevinere, spre a proteje integritatea Egiptului și a restabili ordinea în Sudan. Ea voia de asemenea să se îndatoreze ca, într'un restimp otărit în comun de ea și de Englitera să evacueze Egiptul. În cas contrariu ea protestă contra ori-cărei soluțiuni dată fără consimțământul Sultanului și desaproba ori-ce trimitere de trupe englese la Suakim. Din toate acestea se poate deduce într'un chip aproape pozitiv ce atitudine cugetă a observa poarta față cu conferința.

Am reprodus acestea după „Romanul“ din București, ca cetitorii noștri să vadă condițiunile unei puteri rivale Angliei nu numai în Engipt ci pre întreaga linie a mării mediterane.

Parlamentul Germaniei a trecut peste cestiunea mult agitată a prelungirii legii contra socialistilor. Principele Bismarck ca Jupiter tonans s'a descărcat cu vehemență asupra liberalismului și în cele din urmă a invins cu 32 de voturi. Această neînsemnată majoritate perde mult din însemnătatea ei dacă nu vom perde din vedere cele 51 voturi ale deputaților, cari s'au abținut dela votare. Câștigul moral este al liberalilor și în 2 zile poate și acest număr de 51 se va adaoge la numărul 157, pronunțat contra prelungirii acestei legi excepționale.

Slabe picioare are pacea internă a Germaniei dacă principele de Bismarck din înălțimea tribunei e silit a dechiară urbi et orbi că el va prigoni absolutismul până la ultima s'a respirare. Și ea devine cu atât mai problematică cu cât este întrebare dacă preste 2 ani de zile va mai putea urca tribuna parlamentului bărbatul de fer, spre a striga în fața Europei: *Ouos ego*.

Cestiunea orientală începe a neliniști din nou pre bărbații interesați. Nu trebuie să spunem că în prima linie Ungurii sunt cei mai interesați, dar totodată și cei mai neliniștiți. Rumelia orientală este vatra focului și tăciunile tot de Rusia va fi aprins. Noul guvernator Chrestovici este unealta Rusiei. Aleko pașa a trebuit să cadă, căci el nu suferea uneltirile rusesi. Noul guvernator trebuia denumit, căci el e persoana cea mai adictă planurilor Rusiei pravoslavnice. Scandalul din parlamentul Ungariei în afacerea Dobránszky ne întărește în presupunerile noastre și certele religionarie din Farnar încă și vor fi având necsul lor causal.

Europa are lipsă de pace. Și pentru că ea are lipsă da pace în orient trebuie să sufere prepararea terenului pentru o nouă izbucnire a flacărilor.

Axioma: „și vis pacem para bellum“, se urmărește cu mare consecuență. „Viitoriul“ cel mai de aproape va vărta lumină în cestiunea orientală regulată în congresul din Berlin.

Sesiunea sinodului arhidieceșan.

Ședința a X-a din 25 Aprilie (6 Maiu).

Ședința se deschide la 9 oare înainte de ameași. Protocolul ședinței premergătoare se cetesce și — se autentică.

Presidiul în mod oficios face cunoscut, că Maiestatea Sa împărăteasa Maria Ana, văduva repositului împărat Ferdinand I, a repausat în 4 l. c. în Praga. Având în vedere credința și iubirea neclintită, care poporul român și biserica ortodoxă le-au arătat totdeauna cătră dynastie, propune și sinodul dă prin sculare espresiune sincerei sale condolente.

Dep. Iosif Pușcariu, fiind silit prin afaceri de oficiu a se depărta din Sibiu, cere concediu pentru restul sesiunii, — concediul cerut se acordează.

Presidiul prezintă hârtia consistorială Nr. 2036 Scol. prin care se recomandă spre admitere. „Curs metodic de istoria naturală pentru scoalele populare de I. Ilasieviciu. Partea I. Brașov 1882,“ — se transpune comisiunii scolare.

Dep. P. Truța face următoarea interpelațiune: Considerând că foaia „Telegraful Român“ ca proprietate a arhidieceșei, conform testamentului Ma-

reliu Andreiu are a se redacta prin dl Nicolau Cristea, până ce el va voi;

considerând că sinodul ca for suprem administrativ are dreptul de a dispune asupra averei bisericești noastre fie aceea de ori-ce soi sau natură;

considerând că după ce sinodul nu are nici o cunoștință despre schimbarea condamnabilă în redacțiunea amintitei foi și cauza ce o a produs, — ca reprezentant legislativ al bisericești noastre, întreabă:

Are Escelenția Sa cunoștință despre schimbările condamnabile și contrare dispozițiilor Marelui Andreiu, intrevinute în ridigiarea foaiei „Telegraful Român“ sau nu? Dacă are, ce împregiurări au cauzat aceasta? Abdis'a dl Nicolau Cristea de voia liberă, ori forțat, sau i-au abdis comisiunea administrativă? Ce cause l-au îndemnat pre dl Nicolau Cristea, eventual pre comisiunea administrativă de a abdice sau de a-i abdice? Întreprins'a condamnarea părții vinovate pentru abrogarea dispozițiilor testamentare ale Marelui Andreiu? Ear dacă nu, are de cuget a face dispozițiunile trebuincioase pentru restituirea „Telegrafului Român“ sub redacțiunea de mai nainte sau ba? Cum a putut Escelenția Sa să sufere starea și schimbările aceste fără a face cel puțin raport sinodului din acest timp pentru intrevinere?

Presidiul răspunde: că retragerea redactorului N. Cristea s'a întâmplat în modul cel mai corect, din ce motive s'a făcut această retragere va sci densus mai bine. Că „Telegraful Român“, s'ar redacta acum în contrafăcure cu spiritul intemeetoriului o neagă, și susține, ca redactarea de ași se face cu totul după intențiunile repositului intemeetor, și că interpelantul nu este în drept, când dăce că direcțiunea de ași este condamnabilă. De altcum despre corectitatea purcederei la demisionare se poate convinge prin informațiuni dela comisiunea tipografiei. Ce privesce întrebarea, despre restituirea „Telegrafului Român“ în ce privesce redactarea la statul dinaintea demisionării, declară că nu va face această restituire. Ear cât privesce raportul ce se cere pentru sinod, răspunde că comisiunea a raportat consistoriului și acesta are să presinte raport sinodului.

Dep. P. Truța fiind nemulțămît cu răspunsul dat, își susține dreptul a face o propunere la timpul seu, — sinodul ia răspunsul presidiului spre sciință.

Dep. Ioan Popea face următoarea interpelațiune:

În una din ședințele sinodului din a. 1879 s'a făcut din parteși o propunere ca să se scurteze serviciul bisericesc, pentru ca să se câștige timp pentru cuvântări. Escelenția Voastră ni ați asigurat, că nefind sinodul competent a lua în desbatere cestiunea aceasta și a o delibera, veți îngriji a o rezolvî pe calea sinodului episcopesc. Până ași însă nu știu în ce stadiu se află cestiunea, ce pași s'au făcut din partea Escelenției Voastre în privința aceasta, nu știu dacă Escelenția Voastră o ați adus înaintea sinodului episcopesc ca obiect de desbatere și dacă o ați făcut, nu știu cu ce rezultat?

Având convingerea, că biserica noastră rom. ort. nu-și poate ajunge scopurile ei salutifere, de a fi o instituțiune de propășire a poporului credincios în moralitate și o adevărată cultură, decât numai prin aceea, ca cuvântul s'au predica va fi cum au fost la începutul întemeerii ei, partea esențială sau centrală în viața ei internă;

Având în vedere, că biserica ort. rom. fără acest element indispensabil pentru viața și avântul ei, nu poate avea viitor, că biserica lui Christos, de care ne ținem și noi, prin cuvânt s'a întemeiat, prin cuvânt s'a lătit, prin cuvânt a înflorit în timpul clasicității ei, și nu prin forme felurite externe;

Având deplina convingere că și astăzi numai acele bisericești creștine se întăresc și și conservă esistența lor în viitor, cari cuvântului sau predicii i dau locul cel mai de frunte în întreg serviciul bisericesc;

Având convingerea, că fără cuvânt biserica noastră numai vegetează și că perirea ei este numai o cestiune de timp, de oare ce în proporțiune cu respândirea instrucțiunii în masele poporului nostru e constat, că crește dîlnic totdeodată și indiferentismul pentru bisericești, astfel că după cum stau lucrurile, aceia, cari stau în fruntea bisericești: preoți, protopopi și episcopi, voidnd se conserve esistența bisericești, ar trebui, cumpănind împregiurările factice, să fie în contra înmulțirii și prosperării scoalelor, în contra respândirii instrucțiunii prin scoale.

Convins deplin, că poporul nostru așteaptă și e în drept să aștepte dela reprezentanții bisericești sale, ca ei se intimpine necesitățile lui religioase, morale și materiale revărșând lumină în afa-

cerile lui feliurite ca nesce adevărați părinți spiritali ai sei.

Pătruns de astfel de convingere, de trebuințele feliurite ale poporului nostru pe terenul vieții sale religioase, morale și materiale și plin de îngrijire pentru viitorul bisericești noastre dreptmăritoare, și al poporului nostru credincios, pus în cea mai mare parte în mâinile preoților, părinților sei spiritali; îmi iau voia a face interpelațiunea:

Escelenția Sa părintele arhiepiscop și metropolit să binevoiască a arăta, ce pași a binevoit a face la sinodul episcopilor spre resolvirea acestei cestiuni, care interpelantul o află a fi de cea mai mare importanță pentru progresul intelectual moral și material al poporului nostru.

Presidiul răspunde: că schimbări în cele rituale, ori cât s'ar arăta de necesare ași, nu se pot face cu graba căci poftesc o stadiare adencă, înțelegere între arhieriei, nu numai a celor din metropolia noastră, ci și a celor vecini, și în fine luarea în seamă a dorințelor poporului. Declară mai departe că însuși s'a ocupat mult cu aceasta cestiune fără de a fi putut ajunge la un punct oare care de mănecare pentru a face ceva în aceasta direcțiune. De altcum ritualul bisericești noastre nu eschide ținerea de cuvântări, ci ele se țin pe cât ajunge zelul și capacitatea preoțiimeii noastre, — sinodul ia răspunsul presidiului spre sciință.

Dep. I. Popea, nemulțămît cu răspunsul dat face propunerea:

Escelenția Sa metropolitul se însărcinează a aduce propunerea în privința scurtării serviciului bisericesc ca o cestiune de cea mai mare importanță, la desbatere înaintea sinodului episcopesc cât mai în grabă, și a stărui, să se delibereze asupra-i; ear Venerabilul Consistoriu arhidieceșan să atragă prin o circulară atențiunea preoților și protopopilor asupra necesității de a se ținea cuvântări Duminecile și serbătorile în toate bisericești din arhidieceșă și a avè în evidență, prin organele sale pe toți acei preoți, cari vor fi esacți în împlinirea datoriei lor în privința ținerii cuvântărilor.

Propunerea să transpune comisiunii bisericesci.

Deputatul V. Roșescu propune: Prea Venerabilul sinod arhidieceșan să concludă, ca venerabilul Consistoriu să fie poftit a îngriji de posibila urgenta compunere și tipărirea blanchetelor corespunzătoare pentru carte postale de espedițiune și primire, pentru bilete de citațiune și admanuare dela oficiile parohiale și protopresbiterale, — se transpune comisiunii organizătoare.

Urmează la ordine raportul comisiunii organizătoare, cu privire la sistemisarea posturilor în gremiul consistoriului arhidieceșan. Raportorul comisiunii Parteniu Cosma, propune pe basa raportului prezentat în această materie de consistorul arhidieceșan.

Sinodul primesce ca posturi în gremiul consistoriului arhidieceșan:

1. Un arhiepiscop,
2. Un vicar arhiepiscopesc,
3. Patru asesori ordinari în senatul strîns bisericesc.
4. Un asesor ordinar în senatul scolar.
5. Un secretariu,
6. Un fiscal.
7. Un defensor al matrimoniului,
8. Un cassar,
9. Un controlor; ca sistemisate prin statutul organic și prin concluse speciale sinodale.

Pe lângă aceste se mai sistemisează:

10. Un arhivar-protocolist,
11. Un espeditor,
12. Un oficial de cassă.
13. Patru canceliști,
14. Un econom,
15. Un servitor de cancelarie.

Ce privesce postul de asesor ordinar în senatul episcopesc, cuprins în propunerea consistoriului, sinodul, nefind din rapoartele generale prezentate evidentă necesitatea instituției lui, nu-l incuviințează.

Aceeași comisiune, raportează asupra sistemisării salariilor arhiepiscopului și ale funcționarilor amintiți în concludus precedent. Cu abatere dela propunerea consistoriului, dto 29 Martie 1884 Nr. 76 Plen. care, abstragînd de astădată, din cauza insuficienței mijloacelor materiale, dela scărirea dotațiunii după anii de serviciu mai îndelungat, sistemisează aceste salarii în următorul mod.

1. Arhiepiscopului salariu anual	12,000 fl.
2. Vicar arhiepiscopesc sal. an.	2,400 "
3. La 6 asesori referenți consistoriali câte cu 1,400 fl. sal. an.	8,400 "
4. Secretariului consistorial sal. an.	800 "
5. Fiscalului consistorial	} 600 "
6. Defensorului matrim. consist.	
7. Casariului sal. an.	800 "

8. Controlorului sal. an.	800 fl.
9. Archivariului-protocolist sal. an.	700 "
10. Espeditorului sal. an.	600 "
11. Oficialului de cassă	600 "
12. La doi cancelisti câte 500 fl. . .	1000 "
13. La doi cancelisti câte 400 fl. . .	800 "
14. Economului	300 "
17. Unui servitoriu	240 "

adăogând ca ajutoare extraordinare :

1. Asesorului Z. Boiu, ajutor anual 400 fl.
2. Asesorului N. Cristea 400 fl. ca despăgubire pentru beneficiile laterali, cari ambii le-au folosit cu voia bisericii.

3. Secretariului N. Frateșiu ajutor anual 200 fl. Comisiunea, având în vedere, că este just ca un funcționar, care nu mai poate înainta în rang, după un serviciu mai îndelungat să înainteze în dotățiune, mai departe având în vedere că, principiul cincuenalului în a 1877 s'a aplicat față de profesorii seminariali, propune.

Și sinodul decide: salariul fie-cărui asesor consistorial ordinar, tot la cinci ani de serviciu continuu se înmulțește cu 100 fl. v. a.

La punerea în lucrare a acestui conclud se socotesc anii de serviciu dela 1 a Ianuarie a anului în care a intrat în funcțiune respectivul asesor. Incontra concludului acestuia Esc. Sa părintele arhiepiscop insiuă vot separat la care se alătură deputații N. Popea, I. de Preda și R. Patița.

Ședința se încheie la 2 oare d. a.

Sasii din Transilvania și cabinetul lui Tisza.

(Correspondență din „Neue Freie Presse“).

Superintendentul bisericii evanghelice A. C. Dr. G. de Teutsch și comitele suprem al Sibiiului totodată și Comesul Sasilor, Dr. M. de Brennerberg, petrec de prezent prin Pesta cu scop de a se înțelege cu guvernul în diferite afaceri bisericesci, scolare și politice, ce privesc pe sasi din Transilvania și respective pe locuitorii țerei de odinioară săsesci preste tot. Faptului acestuia i se dă în acest timp o însemnătate dublă. Dacă adică astăzi incetul cu incetul diferitele naționalități din țeară își supun pozițiunile lor politice de până acum unui examen nou și dacă sunt aplicate, se țină cont și de impregiurările actuale, se poate ușor pricepe, că și în poporul săsesc și în conducătorii lui s'a dezvoltat mai puternic dorința, de a stabili cu guvernul, un *modus vivendi* mai suportabil. Acestei intențiuni i au dat sasi une-ori espresune; căci sasi s'au basat dela început pe terenul egalității garantate de stat din anul 1867; ei au acceptat, deși cu mare durere legile dualismului în Austro-Ungaria, și s'au năzuit numai, ca în cadrul nou creat al ideii unguresci de stat să-și susțină biserica și poporul lor național.

Că ei și au apărut cu tărie marcată instituțiunile lor municipale, nu o poate nega nici un om cu dreptate, pentru că aceste instituțiuni au format pentru poporul isolat armele de sprigin ale existenței sale naționale.

Un izvor spiritual abundent pentru poporul săsesc este de seculi cestiunea bine regulată scolară.

Nezuința principală a tuturor Sasilor este de a o susține aceasta și desvolta cât se poate mai bine. Din nenorocire însă această nezuință nu mai întâmpină în sinul ministeriului nostru de instrucțiune totdeauna aceeași bunăvoință și aceeași clară înțelegere, care este de lipsă pentru promovarea acestei dezvoltări. Chiar ministul de instrucțiune însuși în înalta sa apreciere a culturii europene peste tot și a culturii scolare germăne în deosebi s'a arătat totdeauna gata și învoit a se opune îndreptățitelor dorințe ale sasilor și de aci se explică unele apucături ale saie, precum și asprimea sfaturilor sale. La aceasta ne așteptăm și în cazul de față, căci superintendentul nostru, are să propună supremului conducătoriu al instrucțiunii și culturii un șir de însărcinări. Acestea privesc ordinea cea mai nouă a examenului de maturitate la gimnasiile și scoalele reale, statutul de esaminare al profesorilor pentru scoalele medii, cărțile de învățământ în scoalele medii și altele. În ce privesc cărțile de învățământ ministerul a luat în nume de rău, că acestea sunt în mare parte din Germania și Austria. De prezent în gimnasiile și scoalele reale săsesci limba de instrucțiune e cea germană; cărțile de școală în Ungaria apar aproape exclusiv în limba maghiară; este mirare deci, dacă profesorii dela gimnasiile și scoalele reale săsesci își ațintesc privirea la tîrgul de cărți din Germania și Austria, spre a-și satisface trebuințele lor? Legea permite aceasta, până când cărțile folosite nu sunt de un cuprins „periculos pentru stat și opus legilor“. De aceea aceste cărți înainte de toate au fost să se examineze din aceste

puncte de vedere. Ministerul însă a făcut excepțiuni contra acelor de proveniență neungurescă, ear consistoriul evangelic a așternut o representațiune motivată întru apărarea cercului său legal de activitate. Poate că-i succede superintendentului să delătore cu pace și repete toate greutățile ivite mai de curând.

Aceasta ar fi foarte de dorit în interesul bine înțeles de ambe părțile. N'ai decât se arunci o privire numai asupra situațiunilor politice naționale și culturale din Transilvania pentru de a cunoaște de aci îndată însemnătatea cea mare a națiunii săsesci. Elementul românesc afară de aceea progresează din an în an și ocupă teren nou. Dar tocmai Românii transilvăneni de două decenii încoace urmează cu consecuență statornică politica de pasivitate, contra statului unguresc; ei lasă se treacă peste ei orice putere, se supun, fiindcă trebuie, își cresc totuși copiii lor în principala aversiune față de acest stat. . . .

Cine călătorește prin ținuturile românesce sau convine cu românii, poate face în aceasta privință esperiențe foarte surprinzătoare, dar totodată instructive. Din contră Sasii sunt un element de popor, care susține statul. Din acest motiv nici odată n'am putut pricepe de celi se pregătesc sasilor atâtea piedeci din partea guvernelor unguresci.

Sasii nu tind doară a trece dincolo de Transilvania sau afară de Ungaria; ei n'au nici o vecinătate periculoasă și într'un număr de ahea 200,000 suflete nu sunt nici decum un pericol amenințator pentru statul unguresc. Și cu toate acestea Sasii nu pot ajunge la nici o consolidare a administrațiunii propriie reduse la un minimum în universitatea națiunii săsesci.

Precum am amintit, sub datul de 9 Decembre a. c. s'a așternut ministeriului o representațiune din partea universității săsesci, în care intervenirea poporului săsesc cere într'o formă binemotivată declinarea octroatului §. 13 al „regulamentului afacerilor pentru adunarea generală a universității“. Petițiunea se referia cu deosebire la acel punct din regulament, care dă votului minorității „însemnătatea unui apel“ către ministeriu, prin care de sine se înțelege că întreaga pertractare și concludul majorității din universitate se face ilusorică. Universitatea n'a voit să i conceadă votului minorității o astfel de însemnătate neîndreptătită, ci a cerut declinarea într'acolo, ca „acest vot al minorității să se accludă simplu la protocolul ședinței respective și cei ce l'au predat să decline dela ei orice responsabilitate pentru concludul luat de adunarea generală.“

Conclusele acestei adunări generale își susțin totuși valoarea lor, care și fără aceasta intră în vigoare numai după aprobarea ministeriului. In rescriptul său către universitate Ministrul respinge aceasta cerută modificare în regulament și accentuează tot deodată, că „guvernului îi compete față cu conclusele adunării generale nu numai acel drept negativ, că guvernul poate nimici din oficiu sau în urma unei consultări formatele concluse și dispozițiuni ale acesteia, ci că-i compete și ori ce drept pozitiv, în puterea căruia în locul concluserilor și dispozițiunilor nimicite poate face ordinațiunile legale, cari vor fi de lipsă“. Acest drept pozitiv sau așa numit de dispozițiune, ministeriul îl privesc și recunoaște, că un „eflux logic al dreptului de inspecțiune al guvernului și aplicării practice a legii“.

Noi o spunem pe față, că această interpretare este în opoziție cu textul § 7. din articolul de lege VII din anul 1873; căci această lege dă în mod espres dreptul de dispozițiune peste averea universității, precum în §. 5 al aceleas legi lasă intact dreptul de proprietate al acestei universități. De sine se înțelege acum că nu pot fi pentru aceeaș avere doi proprietari diferiți fiecare cu dreptul pozitiv de dispozițiune de sine stătător. Având adunarea generală a universității săsesci dreptul recunoscut și prin lege de proprietate și dispozițiune, nu poate să-l aibă în același timp ministeriul, și dreptul de inspecțiune garantat prin lege nu poate fi nici decum identic cu dreptul pozitiv de dispozițiune. A inspecționa, a administra și dispune, sunt în toată lumea lucruri de tot diferite, și din dreptul de inspecțiune sau supraveghiere nu urmează nici decum „în mod logic“ dreptul pozitiv de dispozițiune, ce și l'insușește ministrul.

Această decisiune a ministrului, precum și ținuta lui totodată puțin afabilă cu privire la dreptul de a avisa cassă și pregăti decele, au atins foarte neplăcut cercurile săsesci. Deja se aștepta lumea sub noul comes, a căruia ființă conciliantă află puțină recunoștință, la o aplanare finală a diferențelor supărăcioase și păgubitoare. Cei ce au purtat

lupta s'au ostenit, pentru că are în toată ziua înaintea ochilor, urmările cele rele. Inșe poporul săsesc cu toate acestea nu voiesce să comită nici o sinucidere națională nu voiesce să renuncie dela averea națională moștenită dela strămoși și garantată prin lege, și de dreptul de dispozițiune, ce-i compete.

Comitele suprem și Comesul Dr. de Brennerberg a aflat în decursul activității sale de o jumătate de an aci destulă ocaziune, spre a se convinge cu siguranță, că sasi în Transilvania n'au nici un fel de tendențe secesioniste, că ei nu voiesc și nu doresc nimic mai mult, decât ca între relațiunile cele nouă să-și poată continua existența lor națională și materială și să se bucure de acele drepturi și posesiuni, cari le-au câștigat părinții, și le-au păstrat succesorii lor. Legea le acordă aceste condițiuni de existență; de ce nu se lasă legii cursul ei? E speranță, ca să-i succedă și comesului sasilor a îndupleca pre guvern a pricepe astfel lucrurile.

Atunci un nou curagiu de viață va umplea pre poporul săsesc, și prin aceasta cade ori ce îndreptățire și pentru susținerea unei partide săsesci separate, politice. Aceasta ar fi foarte de dorit în interesul unei consolidări finale a relațiunilor din năuntru Ungariei, precum și în interesul vașei din afară.

Reproducem aici în traducere întreaga corespondență din Sibiiu, publicată în „Neue freie Presse“ mărginindu-ne a adauge numai atât, că nu este un semn de cultură acela, când cineva vrea să-și apere națiunea sa invinuinđ pe alta pe nedrept, când cineva se ridică cu alte cuvinte pe spatele altuia! *Sapientis satis!*

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Lupșa. Domnule Redactor! Una dintre caracteristicile seculului nostru este și năsuința bărbăților de renume, de a afla căi și mijloace prin cari să poată străbate cu multă ușurință cultura în straturile cele mai de jos a-le poporului, cu drept cuvânt așa numit talpa țării.

S'a convins omenimea în decursul timpului că aceasta este problema scoalei. De aci interesarea cea mare față de școală, dezvoltată la ori care popor care aspirează numai cătu-și de puțin la progres și nu voiesce să se peardă în chaosul celorlalte popoară. Școala înse numai atunci va pute să satisfacă înaltei sale misiuni; numai atunci va putea să aducă sacrificiile dorite pe altariul națiunii, când învățătorii vor fi adevărați apostoli ai progresului, stând pe o treaptă înaltă de cultură și fiind capabili de a satisfacă tuturor așteptărilor. Fericitul metropolit „Marele Andreiu“ din iubirea cea mare ce o nutria față de neamul său, peste capul căruia au trecut atâtea viscole și furtune, nu pregeta ziua și noaptea de a căuta mijloace pentru îmbunătățirea sorții acestuia.

Infînțând o mulțime de scoli veni și la sublima ideia a „reuniunilor învățătoresci.“

Asistând în 23 și 24 Aprile la adunarea generală a subreuniunii învățătoresci din protopresbiteratul Lupșei, ținute în comuna Lupșa, am simțit o bucurie vădend că în cursul unui scurt timp de abia doi ani dela infînțarea ei a făcut progrese bunișoare. Dela protopresbiterul Ioan Danciu are un titlu la recunoștința tuturor din acest protopresbiterat pentru zelul ce la dezvoltat la infînțarea subreuniunii. Deschidendu-se adunarea la două oare d. m. prin o cuvântare potrivită din partea protopresbiterului ca președinte al subreuniunii s'a purces mai departe conform programei statorite de comitet.

În decursul adunării s'a ținut mai multe disertațiuni dintre cari amintesc aci pe a domnului Ioan Bota „De ce însemnătate este computul pentru poporul român“ și alta „despre chemarea învățătorescă“ precum și a domnului Ioan Muntean tot „despre chiamarea învățătorescă.“ Ambii învățători dovedesc că sunt pătrunși de înalta lor misiune și nu-o privesc aceasta numai de un „*modus vivendi*“ precum durere se întâmplă aceasta la cei mai mulți din învățătorii nostri. Tot asemenea s'a ținut prelegeri de model din comput pentru diferite cursuri făcendu-se critică la fie-care din partea membrilor. La critică a luat parte și părintele Cioran năsuindu să a contribuă și dănsul la luminarea și chiarificarea unor și altor puncte. Dacă ar fi să observ ceva aceea ar fi ca la astfel de ocaziuni prelegerile practice să se țină cu copii nu însă cu învățătorii.

Aceasta din acel punct de vedere căci a te străpune în starea psihologică a unui copil e una din cele mai mari greutăți, carea se poate delătura de foarte puțin ba cutez a afirma că întru toate mai din partea nici unuia. Nu ar costa cine scie ce mare greutate

a aduce câte trei patru copii și a propune acestora, în modul acesta ar profita pe de o parte învățătorii mai mult: ear pe de altă parte s'ar pute vede apucăturile copiilor, și s'ar pute da îndreptări în una sau alta privință. Adunarea condusă cu mult tact și înțelepciune s'a terminat a doua zi.

În cuvântarea de închiare domnul președinte punându-le la inimă învățătorilor interesarea față de cariera apucată i face atenți că în propunerile din școală să se silească a se conforma după cele vădute și auzite.

Lupșanul.

Cerculariu

cătră onorata preoțime din protopresbiteratul gr. or. al Sibiiului.

Spre pertractarea unei cestiuni de cel mai înalt interes pentru preoțimea noastră, onorata preoțime tractuală este invitată a se întruni *Martori la 8/20 Maiu a. c. la 10 oare a. m.* în o conferență confidențială, în Sibiiu, biserica din suburbiul iosefin.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sibiiului.

Sibiiu, 27 April 1884.

Simeon Popescu
protopresbiter.

Varietăți.

* (Sinodul archidieceșan) s'a încheiat Sâmbătă seara după ce a terminat aproape toate obiectele de pertractat.

* (1 Maiu.) Frumosul și plăcutul Maiu ni s'a prezentat astăzi în toată splendearea s'a. E frumoasă natura primăvara, și ea 'și ajunge culmea frumuseții la 1 Maiu. Ziua de astăzi nu ne-a înșelat. Cu frumusețea naturii contrastează în mod prea drastic ceata lăutarilor peregrinând dela casă la casă, și revocând omului în memorie vechia datină că ziua de 1 Maiu e și de veselie și pentru lăutariu, contrastează cântarea cu frumusețea naturii chiar și în modul cel mai violent.

* (Casuri de moarte). **Candit Albini**, subje regiu în pensiuie a răposat la 9 Maiu a. c. în Sibiiu.

Ioan Stoicoviciu, cleric absolut al archidieceșei transilvane, a răposat la casa părintească în Medesfalău tot în 9 Maiu.

Samuel Bodrogi, preot evanghelic- reformist din Sibiiu a repositat la 10 Maiu aici în Sibiiu. În mormântarea i s'a făcut eri pelângă asistența publicului sibian fără deosebire de naționalitate sau confesiune.

* (Nedumeririle și basaconiile). Colegii dela diariul „Hermanstädter Zeitung“ de aici trăiesc în nedumeriri pentru cuvântul „basaconii“ nesciind ce însemnătate are el în limba românească. Basaconia este basaconie. Și toți cei ce scriu basaconii prin citatul diar sunt în drept anu fi în chiar cu cuvântul basaconie, și cu ceia ce ei scriu, căci altcum n'ar scrie basaconii, și nu ne ar lăsa în nedumerire în ce privește „lupta între românii activiști și pasivisti“, care din grația numitului diar devin basaconie. Este basaconie când cineva scrie unele lucruri, despre care nefiind el însuși în chiar, lumea zimbesce, și dă: acestea sunt basaconii. Basaconia e soră dulce cu naivitatea. Cine scrie basaconii, are dreptul ca lumea să-l numească naiv s'au prostuț. Naivitatea lui produce ilaritate, omul ride cu plăcere, și nu se supără, căci basaconia este basaconie și cine scrie un întreg ciclu de basaconie trebuie să dispună de o bunicică dosă de naivitate.

* (Un tiner români sinucis). Isaia Boțco, fost adjunct notarial în comuna Kétegyháza comitatul Békés s'a sinucis la 6 Mai noaptea împușcându-se cu un revolver. Densul a fost de 33 de ani și în anii trecuți a publicat prin unele diare poezii sub numele „Iason Bianco“. Nefericitul tiner a lăsat după sine 5 epistole adresate cunoscuților sei, una din aceste adresată fostului seu principal sună astfel: „Domnul meu! Intre împregiurările actuale a stărei mele morale și psihice am scurtă vreme să vorbesc multe. Mai nainte de toate mulțămindu-ve de stima și iubirea dovedită față de mine în timpul ce lucrai alături cu Dta în greu și odiosul oficiu. Acum ne despărțim pentru totdeauna! Doresc, ca cei ce me vor urma în post să meriteze mai mult încrederea dtale, și doresc să-ți fie fideli ca mine barem, știind, cât de puțin mai poate omul adevărat conta ași pe fidelitatea, parola și caracterul acestei lumi ticăloase și miserabile. Groasnic m'am înșelat în credința mea pusă în lume, căci am cugetat, că tot omul este om cu inimă și cu bună socoteală, dar la fine esperința mi-a desfășurat un trist contrar. M'am în-

greșoșat de lume și vieța observând din grelele lovituri suferite, că sau eu nu sunt pentru lume sau lumea „nu e pentru mine, sau zămisirea mea e o greșală dumnezească. Deie cerul însă poporului și patriei mele mulți indiviți cu talentul ce eu l'am avut! dar nu deee cu norocul ce eu l'am avut! Eu nu mai pot renănea. N'am la ce și pentru ce mai fi. Mișelia altora ma despoiat de onoare de viitor. Dumnezeu — e drept că toate-s cu voia lui — m'a despoiat de sănătate, și în fine am pierdut și ultima rază de speranță, că vre odată voi ajunge o zi bună pe pământ! M'am rezolvit dar să plec acolo de unde nu mai este reîntoarcere! Acolo me va judeca judecătorul ceresc, dar judecătorii lumesci mișei și briganti, ca ori care muritor, cu mine nu vor ave de afacere! Lumea me poate judeca cum îi place nu-mi pasă, că nu e mai bună decât mine. Cu cât cineva are inima mai rea, cu atâta e mai reu judecător. Cu aceasta finesc și ve rog ierta-țime și în urma mea ce las luațile în grije părintească. Isaia Boțco.“

* Cetim în „Telegraful“. Guvernul otoman întocmind un nou regulament asupra paspoartelor, se publică pentru generala cunoscință următoarele dispozițiuni privitoare la îndatorirea pusă supușilor streini călătorind ori staționând în întrul Imperiului paspoarte în regulă:

Art. 11. „Supușii statelor streine amice și aliate ale Turciei, sunt datori să aibă la intrarea lor pe pământul imperiului otoman, un pasport în regulă. Acest pasport trebuie să fie vizat de către un reprezentat diplomatic sau consular al guvernului imperial stabilit în streinătate. În cazul când nu va fi o misiune diplomatică ori consulară în țeara de unde vine purtătorul pasportului, visa autorității de care depinde streinul va fi considerată ca îndestulătoare. Cu toate acestea dacă purtătorul întâlnește un reprezentat diplomatic sau consular al guvernului imperial în parcursul călătoriei sale el e ținut a-și visa pasportul de către densul. Taxa visei este de 20 piastre (4 lei 44 bani).“

Art. 16 supușii streini, cari nu vor fi purtători de paspoarte ori a căror paspoarte nu vor fi în regulă, vor fi dați afară de pe teritoriul otoman, după o înțelegere cu cancelariile de cari ei atârnă. Se va face totuși o excepțiune în folosul celor cari la sosirea lor, vor justifica aceasta neregularitate prezentându-se în Constantinopol la prefectura poliției și în provincii la autoritatea competente împreună cu o garanție la cancelaria lor. În acest caz cei ce nu au paspoarte vor plăti indoita taxă a dreptului de visa.

Art. 18. „Este oprit comandanților de vapoare și de vase cu pânze cari intră în porturile otomane, pre-um și batelierilor și acelor cari transportă pe călători pe uscat, de a-i debarca și de a-i conduce aiurea decât la punctele acelea ce s'unt destinate pentru inspecțiunea paspoartelor. În cas de a contraveni acestei prescripțiuni, comandanții vapoarelor și vaselor cu pânze vor suferi o amendă de la 10—15 livre turcesci; ear batelierii și chirigii o amendă de 2 livre turcesci și închisoare dela o săptămână până la 15 zile. Cu toate acestea căpitani de vapoare și de vase cu pânze vor fi scutiți de această răspundere în porturile unde sunt ținute de a opera desbarcarea rămânând la larg și acolo unde în lipsă de cheiu ori de-barcader nu vor putea atinge țărmul. În aceste casuri batelierii iau asupra acestă răspundere și ei vor fi condamnați la pedeapsile precitate.“

* Efectul cetirei romanelor.

Ledru este dat în judecată pentru furtul unor rufe.

Chiemată se dea explicațiuni tribunalului, martora, o tineră fată de opt-spredece ani, se exprimă astfel asupra celor întâmplate:

— Mătușă-mea e spălătoreasă la mahala. Acum o lună, întinșând rufe în băătură, m'a pus să le păzesc, ca să nu vie vr'un borfaș să fure din ele. Fiind că mi-era urit să stau așa cu mâinile în sin ceasuri întregi, m'am apucat să cetesc o carte...

Președintele: Și tot cetind, ți-ai uitat de rufe.

Martora: Oh! Domnule președinte de ai ști ce bine scria acolo! Costică iubia la nebunie pre Elena, însă părinții nu voiau cu nici un chip să-i cunune împreună, așa că...

Președintele (întrerupând-o): Pe când dta te ocupai de dragostea lui Costică și a Elenei, prevenitul profita de ocaziune și-ți sfeterisea rufe.

Martora: Apoi, să vedeți, eu nu credeam că el venise pentru astfel de lucru.

Președintele: Și ce te făcea să nu-l bănuiesci?

Martora: De! Domnule președinte, îl vedeam că se uită la mine cu sfială, apoi că se apropie în-

cetul cu încetul lăsând să cadă câte-va cămăși pe pământ; mi-am inchipuit că vrea să-mi facă curte și m'am arătat că nu-l vîd.

Președintele: Noroc că ți-ai luat sama mai târziu.

Martora: Noroc de! Me sculasem în sus creșdând că o să prindă curagiu și o să vie la mine. Ași! Cum m'a vădut că me scol, a luat-o la sănătoasa cu un vraf de rufe în braț. Am început să strig: hoții! hoții! și am rupt-o la fugă după el. Un soldat, care trecea din întâmplare pe acolo a pus mâna pe el.

Președintele: Când a fost prins, mai avea rufe în brațe?

Martora: Nu, domnule president; rufe le-am găsit într'un șanț: se vede că le aruncase acolo de frică.

Președintele (cătră prevenitul): Ei? mai ai curagiu, acum, să tăgăduiesci furtul, cum ai făcut la instrucțiune?

Prevenitul: Ba să ve spuie drept, luasem patru cămăși și două părechi de ciorapi, nu cu gând să le fur, dar fiind că iubesc pe domnișoara și vream să-mi pregătesc trusoul de nuntă. Numai amorul m'a împins la asemenea faptă, ve jur pe ce am mai scump în lumea asta...

Președintele: Și ai creșdut că domnișoara o să ia de bărbat un pungaș?

Prevenitul: Eu nu sunt pungaș, domnule președinte: când fură cineva nu mai dă îndărăt: pe când eu, dacă me lua de bărbat, era să aduc înapoi și cămeșile, și ciorapii, tot trusoul cum s'ar dăce.

Președintele: Atunci, cum se face că ai sters-o la fugă când martora s'a sculat în picioare, și, mai cu seamă, de ce ai aruncat rufe în șanț, când te-ai vădut urmărit?

Prevenitul: Dragostea e de vină, bat'o crucea! Când iubesci faci toate lucrurile pe dos. Uite, întrebați pe domnișoara dacă nu me iubesc nițel; ați vădut cu ce foc vorbea de mine adineaori. Când amorul intră în joc, omul își perde, de! nițile.

Cu toată melancolica reflecșiune a prevenitului, Tribunalul la condamnat la trei luni din închisoare.

„Dreptul“

* („Petit Journal“). Foaia, care are cel mai mare venit — afară de „Times“ din Londra — este „Petit Journal“: La ultima adunare a acționarilor s'a arătat pentru 1883 un profit de 3,850,000 franci, ceea ce nu e mirare, când foaia se trage în 730,000 esemplare. De trei ani încoaci tiragiul s'a înmulțit cu 50,000 esemplare.

Conspectul operațiunilor Institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiiu în luna Aprilie 1884.

Intrate.		fl.	cr.
Numeraziu din 31 Maatie a. c.		63,78	4.60
Depuneri		130,701	0.09
Cambii rescumpărate		264,892	62
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi		36,957	80
Interese și provisiuni		20,125	66
Fondul de pensiuie		240	50
Monetă		71,557	03
Efecte		30,850	—
Conturi curente		66,611	93
Diversi		23,991	23
		fl. 709,716	46
Eșite.		fl.	cr.
Depuneri		108,856	56
Cambii escomptate		293,870	30
Împrumuturi ipotecare și alte împrumuturi		80,434	50
Interese pentru depuneri		773	75
Scrisuri fonciare eșite la sorți și rescumperare		16,300	—
Interese de scrisuri fonciare		17,793	—
Competențe de stat		252	20
Salarie și spese		1,953	22
Monetă		69,902	82
Conturi curente		69,225	89
Diverse		11,643	79
Saldo în numerariu cu 30 Aprilie 1884		38,710	37
		fl. 709,716	46

Sibiiu în 30 Aprilie 1884.

Visarion Roman,
director executiv.

Iosif Lissai,
comptabil.

Posta Redacțiunei:

Mai multora din protopresbiteratul Agnței. În privința lucrurilor dela Dvoastră am publicat deja 4 corespondențe. Mai avem încă 5 dar nu le putem publica. S'a făcut deja destulă lumină. Când le-am publica, am ajunge la Nr. 9 cel al fericirilor, și în tractul Agnței nu este mare fericire.

Loterie.

Sâmbătă în 10 Maiu 1884.

Buda: 84 66 75 56 62

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 Maiu n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	122.50	122.40
Gaibin	5.73	5.71
Napoleon	9.64	9.64
London (pe polița de trei luni)	121.55	121.55